

PlanteværnsNYT

Nr. 7 // 22. december 2017

Movento kan give skader

Movento SC 100, der i væksthuss er godkendt til bekæmpelse af mellus og skjoldlus, kan give skader i nogle kulturer. Her i efteråret har vi set skader i Pelargonier (se billede). Skaderne viste sig efter cirka 5 dage i form af affarvede bladkanter, der udviklede sig til nekroser over tid. De nye blade blev klorotiske og der var en kraftig væksthæmning.

På den nye etikette fra juli 2017 nævnes en række kulturer som værende følsomme, blandt andet Euphorbia, Pelargonium, Begonia, Impatiens, Hydrangea, Hedera og Fuchsia. Det anbefales stærkt at lave en prøvebehandling, inden man anvender Movento første gang i en kultur.

INDHOLD

Movento kan give skader.....	1
CLP-mærkning.....	1
Dårlig virkning af Insekticider.....	2
Biostimulanter og mikrobiologiske midler mod Fusarium.....	3
Temaeftermiddag	4
Sprøjteopdateringskursus	4
Udenlandske medarbejdere.....	4

Typiske skader efter behandling med Movento (Foto: Inge Ulsted Sørensen).

CLP-mærkning

Overgangsperiode vedr. CLP-mærkning af plantebeskyttelsesmidler frem til 1. juni 2018

Over de sidste par år er alle kemikalier inkl. bekæmpelsesmidler blevet omklassificeret efter nye regler, de såkaldte CLP-regler, der betyder, at al kemi verden over vil være klassificeret med de samme symboler og faresætninger mv.

Reglerne for CLP-mærkning af kemikalier har haft en lang indfasningsperiode, der sluttede den 1. juni 2017. Efter denne dato har forhandlerne ikke måtte sælge kemikalier, herunder plantebeskyttelsesmidler, der ikke er mærket efter CLP-reglerne.

For andre typer af kemikalier end bekæmpelsesmidler, må slutbrugerne selv omklassificere eksisterende lagre efter CLP-reglerne. Dette gælder f.eks. olier, rengøringsmidler og additiver til bekæmpelsesmidler.

Der var derimod i en periode usikkerhed om, hvordan slutbrugere af bekæmpelsesmidler skulle håndtere kravet om CLP-klassifikation af eksisterende lagre. Alle bekæmpelsesmidler skal have en etikette, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen accepterer derfor ikke, at der

ændres på eksisterende etiketter eller at slutbrugere påsætter nye etiketter på emballagen, når det gælder bekæmpelsesmidler.

For at give slutbrugerne mulighed for at bruge/afhænde plantebeskyttelsesmidler med "gamle" etiketter, der ikke er CLP-mærkede, har Arbejdstilsynet meddelt, at man i kontrollen vil indføre en 1-årig overgangsperiode, således at man ved kontrolbesøg hos slutbrugerne alene vil vejlede i CLP-reglerne. Dvs. **frem til 1. juni 2018 vil Arbejdstilsynet ikke give påbud eller bødeforlæg til slutbrugerne**, hvis der findes plantebeskyttelsesmidler, som ikke er CLP-mærkede.

De gamle orange firkantede farepiktogrammer er erstattet af nedenstående CLP-farepiktogrammer:

Dårlig virkning af Insekticider

Dårlig virkning af kemiske plantebeskyttelsesmidler er noget mange gartnere oplever. En tysk undersøgelse af indsamlede skadedyrspopulationer har vist, at mange kemiske plantebeskyttelsesmidler svigter og ikke kan bekæmpe skadedyrene tilfredsstillende. Nedsat virkning fører til selektion for resistens, da man er nødsaget til at gentage behandlingerne adskillige gange.

Undersøgelserne viste blandt andet, at der ved *Frankliniella occidentalis* var reduceret virkning af pyrethroider, Conserve og Vertimec. Ved hvide fluer kunne man registrere en reduceret virkning af midler som Vertimec, Teppeki, Plenum, Karate og Fastac, mens der ved bladlus blev observeret reduceret effekt af blandt andet Teppeki og Movento.

Reduceret effekt af plantebeskyttelsesmidlerne skyldes ikke altid resistens hos insektpopulationen. Nedsat effekt kan også skyldes bladoverfladens struktur og muligheden for at binde og optage insekticider, insekticidernes mobilitet og fordelingen i planten, samt sprøjteteknik og udbringningsmetode.

Ved systemiske plantebeskyttelsesmidler har fordelingen til de forskellige plantedele en stor betydning for effekten af behandlingen. Acetamiprid (Mospilan) kan efter sprøjtning i roser kun findes i bladene og ikke i blomsterne. Lige netop saintpauliatrips holder til i blomsterne, og derfor vil sprøjtning med Mospilan i roser kun have en meget begrænset virkning på tripsen.

Væskemængden der udbringes har også betydning for virkningen. Man skal sprøjte så planten bliver dækket med sprøjtevæske, men undgå afdrypning. Sprøjtes der ud over dryppunktet vil der kun ligge få dråber tilbage på bladene. Sprøjtevæsken løber ikke sammen og bliver derfor

ikke hængende på bladene, men løber i stedet ud over bladkanten. Væskemængden afhænger af planternes størrelse, antal blade, bladstilling, bladoverflade og -struktur. Til at finde rette væskemængde og sprøjteteknik kan bruges vandfølsomt papir.

Kilde: Gartnerbörse, december 2017

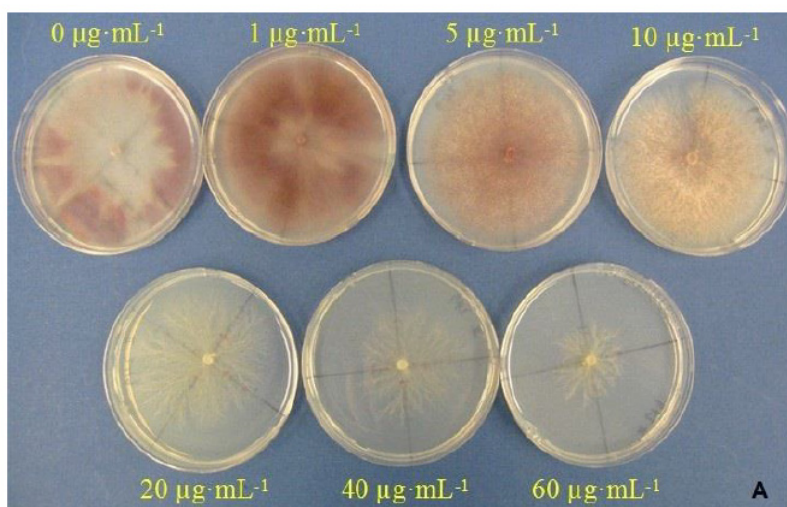
Vandfølsomt papir viser uens fordeling af sprøjtevæsken. Blåt farvestof ligger på bordet som resultat af meget væske på den ene side. Papiret på den anden side viser en mindre afsætning af væske. (Foto Niels Enggaard Klausen)

Biostimulanter og mikrobiologiske midler mod Fusarium

I starten af 2017 fik vi en Off-label godkendelse til at bruge Topsin mod svampesygdomme i prydplanter på friland. Det var desværre ikke muligt at få en tilsvarende godkendelse til brug i væksthuse, og vi har p.t. ingen fungicider, der er godkendt til bekæmpelse af Fusarium.

Der pågår i øjeblikket nye forsøg med bekæmpelse af Fusarium på Flakkebjerg. Vi håber, at disse kan afklare, om der er andre midler vi kan forsøge at få godkendt til anvendelse i væksthuse.

Det er derfor vigtigt at bruge mikrobiologiske midler eller biostimulanter fra starten af kulturen. Prestop, Mycostop og Trianum er alle godkendt til brug mod blandt andet Fusarium.

Et alternativ kan også være at bruge fosfit. I nyere forsøg (2013) fra Florida, har man undersøgt effekten af fosfit på angreb af *Fusarium oxysporum* i palmer, og fandt god effekt på 2 forskellige isolater, både ved forsøg i petriskåle (se billede) og ved forsøg med udvanding af fosfit på småplanter.

Effekt af forskellige koncentrationer af fosfit på vækst af mycelium af *F. oxysporum* (Jiaming Yu, Thesis, University of Florida 2013).

Fosfit er systemisk og aktiverer plantens eget forsvar. Det skal derfor anvendes forebyggende ved udvanding. I forsøgene i Florida gav man fosfit hver 3. uge.

Produkter med indhold af fosfit:

Aliette WG 80, Bayer CropScience, flydende

Resistim, Azelis - flydende

Biofosfit, BioNutria - flydende

Protek, Haifa - pulver

Micodux, Borregaard Bioplant- flydende

Temaeftermiddag

om Biostimulanter & mikrobiologiske midler

Onsdag d. 10. januar 2018 kl. 13:00-16:00 hos GartneriRådgivningen A/S, Agro Food Park 15
8200 Aarhus N. [Se mere her](#).

Sprøjteopdateringskursus væksthus

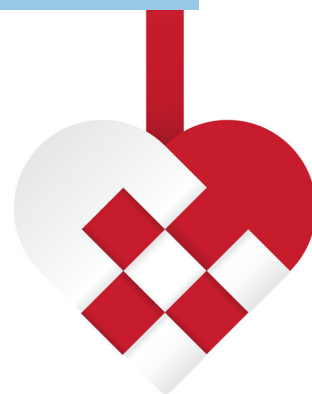
Der af holdes sprøjteopdateringskursus tirsdag den 20. februar 2018 på Hvidkærvej 29, 5250 Odense SV. [Se mere her](#)

Udenlandske medarbejdere

Har du en udenlandsk medarbejder, der har brug for sprøjtecertifikat til væksthus?

Der bliver fra tid til anden efterspurgt sprøjtecertifikatkursus på engelsk for udenlandske medarbejdere. Der arbejdes nu på at få oprettet et kursus, så har du en udenlandsk medarbejder, der skal have sprøjtecertifikat, så send en mail til Anne Krogh Larsen - akl@seges.dk.

God Jul & Godt Nytår

Anne Krogh Larsen

Tlf: 87 40 54 76 / Mobil: 21 63 12 61

akl@seges.dk

Inge Ulsted Sørensen

Tlf: 87 40 53 89 / Mobil: 30 50 77 69

ius@seges.dk